

Minulé a paměť

Minulé se již nikdy nestane aktuálně jsoucím, zatímco budoucí (přínejmenším některé) se aktuálním jsoucím za určitých podmínek může stát. Naproti této zřejmě nevýhodě „minulého“ si to, co už pominulo, můžeme pamatovat. To, co se ještě nestalo, si pamatovat nemůžeme, ale můžeme si to představovat, můžeme v to doufat, můžeme se toho nadít, ovšem také se toho můžeme obávat a dokonce děsit.

Pamatování toho, k čemu už došlo, je významné mimo jiné proto, že k něčemu podobnému může dojít znovu, někdy příště. Paměť je ovšem jen velmi zvláštním případem toho, že každá aktuální přítomnost (což není bod, ale kus událostního dění, tzv. právě aktuální jsoucnost, která nějaký čas „trvá“, což ovšem vyžaduje podrobnější analýzu tohoto trvání, které nemůžeme považovat za neměnnost, nýbrž právě naopak za dění a tudíž i změnu) po sobě zanechává nejen „stopy“, ale skutečné (a někdy rozsáhlé) relikty, pozůstatky, které si z velké části postupně po sobě předávají a přebírají jednotlivé „jsoucnosti“ v podobě určitých v průběhu události relativně „trvalých“ (nebo aspoň výrazně trvalejších) složek či součástí, které byly (a pak nadále jsou) nějak vintegrovány do události jako celku. Obojí je ovšem třeba náležitě odlišit: zatímco takové složky (v případě organismů např. orgány, pletiva a vaziva, druhy buněk, makromolekuly, molekuly, atomy, ale také funkce, akční systémy, atd.) si udržují relativní samostatnost i ve svém „trvání“, a to navzdory nutným změnám, bez nichž by nebylo možné je integrovat v celek, tzv. paměť pracuje s „vlastními“ konstrukty, jakými jsou modely, plány či projekty, které jakoukoli takovou bytí jen relativní samostatnost postrádají, neboť jsou naprosto závislé na fungování události jeho celku a zejména na vnitřním uspořádání (= uspořádání její vnitřní stránky, ale dějící se stránky) interovaného (a integrujícího se) komplexu události jako celku časového dění. (To je ostatně důvodem, proč je třeba předpokládat jakýsi „vnitřní“ svět, kam jsou takové modely při programy ukládány a spolu zapojovány do souvislostí, značně odlišných od souvislostí vnějšího charakteru.)

(Písek, 120605-2.)